

Sygn. akt III AUa 2017/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 sierpnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Jolanta Pietrzak (spr.)
Sędziowie	SSA Marek Żurecki SSO del. Beata Torbus
Protokolant	Beata Kłosek

po rozpoznaniu w dniu 27 sierpnia 2015r. w Katowicach

sprawy z odwołania A. O. (A. O.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji ubezpieczonego A. O.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku

z dnia 17 czerwca 2014r. sygn. akt IX U 111/14

oddala apelację.

/-/SSA Marek Żurecki /-/SSA Jolanta Pietrzak /-/SSO del. Beata Torbus

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 2017/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26.11.2013r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu A. O. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r.

w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, gdy ubezpieczony na dzień 1.01.1999r.

nie udokumentował wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a jedynie 13 lat, 8 miesięcy i 1 dzień oraz nie osiągnął wieku emerytalnego.

Ubezpieczony w odwołaniu od decyzji domagał się jej zmiany przez przyznanie prawa do emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych, po uprzednim zaliczeniu do takiej pracy okresu służby wojskowej.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie z przyczyn, jak w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy dodał, iż brak jest podstaw do uwzględnienia do pracy w warunkach szczególnych okresu służby wojskowej ubezpieczonego, gdy w dacie powołania do wojska ubezpieczony nie był zatrudniony w szczególnych warunkach, a powrót do pracy nie nastąpił w określonym przepisami terminie, czyli w ciągu 30 dni od zakończenia służby wojskowej.

Wyrokiem z dnia 17.06.2014r. Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku oddalił odwołanie.

Sąd ustalił:

A. O., ur. (...), w dniu 27.09.2013r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

Organ rentowy uznał za udowodniony na dzień 1.01.1999r. staż pracy w łącznym wymiarze 27 lat, 5 miesięcy i 1 dnia, w tym 13 lat, 8 miesięcy i 1 dzień pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, do której nie zaliczył okresu zasadniczej służby wojskowej ubezpieczonego od dnia 26.10.1973r. do dnia 14.10.1975r.

Ubezpieczony w okresie od dnia 11.10.1972r. do dnia 7.06.1973r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) Baza Nr(...) w J. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Okres ten został uwzględniony przez organ rentowy do pracy w warunkach szczególnych.

Zatrudnienie to ustało z powodu utraty przez ubezpieczonego prawa jazdy, które ubezpieczony następnie ponownie uzyskał w trakcie odbywania zasadniczej służby wojskowej w okresie od dnia 26.10.1973r. do dnia 14.10.1975r.

Po odbyciu tej służby, w dniu 14.11.1975r. ubezpieczony podjął pracę w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w T., również na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego i także ten okres zatrudnienia, trwający do dnia 28.08.1976r., organ rentowy zaliczył do pracy w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Wobec poczynionych ustaleń, Sąd uznał odwołanie za niezasadne, podnosząc w motywach tego rozstrzygnięcia, że brak jest podstaw do zaliczenia do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu służby wojskowej, gdyż w świetle obowiązujących przepisów i ukształtowanego na ich tle orzecznictwa sądowego, m.in. uchwały 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16.10.2013r., sygn. II UZP 6/13, okres służby wojskowej podlega zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych, jeżeli można przyjąć, że gdyby nie ta służba, to byłoby kontynuowane zatrudnienie w szczególnych warunkach.

W uzasadnieniu powołanej uchwały Sąd Najwyższy zaznaczył, iż okres zasadniczej służby wojskowej jest nie tylko okresem służby w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o emeryturach i rentach (...), lecz także okresem pracy w warunkach szczególnych, jeżeli został spełniony przez pracownika warunek powrotu do poprzedniego zatrudnienia, zostaje zachowana ciągłość pracy.

W okolicznościach niniejszej sprawy, w świetle zeznań samego ubezpieczonego, nie można przyjąć, iż opisany powyżej warunek został spełniony, gdy ustanie pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych w dniu 7.06.1973r. nie nastąpiło w związku z powołaniem ubezpieczonego do służby wojskowej, lecz w związku z utratą przez niego uprawnień do wykonywania takiej pracy,

a to utratą prawa jazdy, które ubezpieczony, jak wynika z jego zeznań, ponownie uzyskał w trakcie odbywania służby wojskowej.

Skoro brak jest podstaw do uwzględnienia do uznanej przez organ rentowy pracy w warunkach szczególnych spornego okresu służby wojskowej ubezpieczonego, z przyczyn już tylko wskazanych powyżej, to ubezpieczony nie spełnia koniecznego do przyznania prawa do dochodzonego świadczenia 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych na dzień 1.01.1999r., bo posiada na ten czas zaledwie 13 lat, 8 miesięcy i 1 dzień takiej pracy i stąd nie przysługuje mu prawo do tego świadczenia.

Apelację od tego wyroku wywiódł ubezpieczony, zarzucając:

- naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 184 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 32 ust. 2 i 4 ustawy z 1998r.,

a w szczególności przyjęcie przez Sąd I instancji, że zaliczenie okresu zasadniczej służby wojskowej do okresu pracy w szczególnych warunkach

lub w szczególnym charakterze następuje jedynie pod warunkiem powrotu pracownika do poprzedniego zatrudnienia, a co za tym idzie, musi zachodzić ciągłość zatrudnienia;

- naruszenie przepisów prawa procesowego w stopniu mającym wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c., poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, polegające na ocenie tych dowodów z pominięciem faktu, że okres służby wojskowej stanowił okres zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym ubezpieczony podjął pracę po zakończeniu służby wojskowej.

Wskazując na przytoczone podstawy, skarżący domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i przyznania spornego świadczenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Okręgowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela także stanowisko Sądu I instancji

co do możliwości zaliczenia ubezpieczonemu okresu służby wojskowej do stażu pracy w warunkach szczególnych, wobec czego, powtarzanie tej argumentacji w tym miejscu jest zbędne.

Odnosząc się natomiast do zarzutów skarżącego, podnieść należy, co następuje:

W uzasadnieniu uchwały II UZP 6/13 SN prześledził zmiany stanu prawnego

w zakresie zaliczania okresu służby wojskowej i wyjaśnił, że „Zgodnie

z obowiązującym do 1.01.1975r. art. 108 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony (Dz. U. z 1967r. Nr 44, poz. 220), okres odbytej zasadniczej lub okresowej służby wojskowej zaliczał się do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem, pracownikom, którzy po odbyciu tej służby podjęli zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby albo w tej samej gałęzi pracy. Przepis art. 106 ust. 1 tej ustawy wskazywał na obowiązek pracodawcy, który zatrudniał pracownika w dniu powołania do zasadniczej służby wojskowej, do zatrudnienia go na poprzednio zajmowanym stanowisku lub na stanowisku równorzędnym pod względem rodzaju pracy

oraz zaszeregowania osobistego, jeżeli w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia z tej służby pracownik zgłosił swój powrót do zakładu pracy w celu podjęcia zatrudnienia”.(...)

Szczegółowe zasady zaliczenia zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia zostały uregulowane w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia

22.11.1968r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin, które w § 5 ust. 1 wskazało, że pracownikowi, który podjął zatrudnienie po odbyciu służby zaliczało się okres odbytej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień uzależnionych od ilości lat pracy w danym zakładzie lub gałęzi pracy

oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy

na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Rozporządzenie to zostało uchylone z dniem 1.09.1979r. przez rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7.09.1979r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i osób spełniających zastępczo obowiązek służby wojskowej oraz członków ich rodzin (Dz. U. Nr 21,

poz. 125). W uzasadnieniu powołanego wyżej wyroku (I UK 126/09) Sąd Najwyższy zauważył również, że „Przepis art. 108 ust. 2 ustawy o powszechnym obowiązku obrony został nieznacznie zmieniony z dniem 1.01.1975r. przez art. X pkt 2 lit. c ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. - Przepisy wprowadzające Kodeks pracy,

(Dz. U. Nr 24, poz. 142 ze zm.) i zgodnie z jego nowym brzmieniem, czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wliczał się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby. Poważniejsza zmiana nastąpiła

w brzmieniu przepisów ujętym w tekście jednolitym (Dz. U. z 1979r. Nr 18, poz. 111). Zmianie uległa numeracja poszczególnych jednostek redakcyjnych ustawy, a także brzmienie niektórych przepisów. W myśl art. 120 ust. 1, pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wliczał się do okresu zatrudnienia

w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych. Jednocześnie pracownikowi, który podjął pracę lub złożył wniosek o skierowanie do pracy po upływie trzydziestu dni od zwolnienia ze służby wojskowej, czas odbywania służby wliczał się do okresu zatrudnienia tylko w zakresie wymiaru urlopu wypoczynkowego i wysokości odprawy pośmiertnej oraz uprawnień emerytalno-rentowych

(art. 120 ust. 3). (...). Pomimo kolejnych, licznych zmian redakcyjnych ustawy

o powszechnym obowiązku obrony, w dalszym ciągu obowiązywało zawarte

w art. 120 ust. 1 i 3 ustawy „wliczenie” okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień emerytalno-rentowych. Zostało ono usunięte dopiero z dniem 21 października 2005r. Wówczas wszedł

w życie art. 1 pkt 39 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o służbie zastępczej (Dz. U. Nr 180, poz. 1496), który nadał nową treść między innymi

art. 120 ust. 3 ustawy. Zgodnie z tym brzmieniem, które obowiązuje do chwili obecnej, pracownikowi, który podjął pracę po upływie trzydziestu dni od dnia zwolnienia z czynnej służby wojskowej, czas odbywania tej służby wlicza się do okresu zatrudnienia wymaganego do nabycia lub zachowania uprawnień wynikających ze stosunku pracy, z wyjątkiem uprawnień przysługujących wyłącznie pracownikom u pracodawcy, u którego podjęli pracę”.

Odnosząc te uwagi do sytuacji ubezpieczonego A. O., który odbywał służbę wojskową od dnia 26.10.1973r. do dnia 14.10.1975r., a zatem

pod rządami regulacji obowiązujących przed 1979r., stwierdzić należy, że zasadnie uznał Sąd I instancji, że okres służby wojskowej nie podlega zaliczeniu do okresu pracy w warunkach szczególnych ponieważ zatrudnienie nie ustało z powodu powołania do odbycia służby wojskowej, a ustało wcześniej i z innych przyczyn (utrata prawa jazdy na okres ponad roku - vide zeznania ubezpieczonego),

a ubezpieczony po odbyciu tej służby podjął zatrudnienie w innym zakładzie pracy.

Z przytoczonych względów, Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację, jako pozbawioną podstaw.

/-/SSA Marek Żurecki /-/SSA Jolanta Pietrzak /-/SSO del. Beata Torbus

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JR